

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Syntagma Iuris || Vniversi, Atqve Legvm || Pene Omnivm
Gentivm, Et || Rervm Pvblicarvm Præcipvarvm,||**

Grégoire, Pierre

Francofurti ad Mœnum, M.D.XCIX.

VD16 VD16 G 2999

21 de constitutione seruitutum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-97739](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-97739)

3 Calx quid, & ex quibus fiat.

4 Alia seruitutes rusticae, bonae quibus fundus colitur in vicino praedio pascere: fructus in vicinam villam cogere, pedamenta ex vicini agro tollere: terram vel lapidos in fundum vicini iacere, alius tollere: per praetorium vicini transire, &c.

Alia sunt etiam seruitutes pro utilitate praediorum dominantium institutae, arenae fodiendae, & cal. is coquendae in praedio alieno, l. 1. § penultim. de seruitut. rustic. praedior. § inter rusticorum, de seruitut. cretae eximenda, quae constitui possunt iure seruitutis rusticae, in quantum exigit sol. m. utilitas fundi dominantis, puta ad opera fructuum colligendorum causa faciendae, vel ad villulam ea causa aedificandam, & ad familia, non vltra, ad vendendum vel transferendum: Nam si hoc concedatur alia erit seruitus personalis vsus fructus vel vsus, vel ius aliud: veluti si quis figulinas habens, cretae eximenda ius habeat, vel dolia in id facta vendat, quae recte explicat Vlpian. & Paul. in l. ergo, §. l. veluti, §. de seruitut. rustic. praedior. Possunt enim lapidicinae, vel cretae fodinae, & Fornaces calcis proventui esse domino praedii, qui alio iure in alios quam seruitutis transferre potest, ut in l. diuortio, §. si vir in fundo, solus, matrimon. Et possunt conducit Salinae, arenae, cretae fodinae, ut metallif. dinae, l. sed & h. 13. de publ. & velli. lib. 39. P. tit. 4. & cororiae, in l. Casar, §. 15. eod.

2 Cretam esse speciem terrae dixit Varro lib. 1. de re rustica, cap. 9. & terram ab admixtis dici aut cretosam, aut glareosam &c. id est, cum creta vel glaream mixtam. Estque creta terra tenax quam vtuntur figuli, quam nonnulli vocant argillam. Colum. lib. 3. de re rustica, cap. 11. A creta insula, quae illa terra abundat, dicitur: quamvis & multa eius terrae sint participes regiones. Vnde & diuersorum colorum adferuntur hodie, picturis & aliis rebus subseruiunt: vt cimolia, sardia, umbrica, laxum argentaria, de quibus & eorum vsu Plinius l. 35. c. 17. & c. 6.

3 Calx fit ex lapidibus in fornace concoctis fit, potissimum ex lapidibus albis non variis nec duris effossis, qui meliores ad id opus, quam ex ripis fluminum collecti, Plin. lib. 36. cap. 23. fit & in India hodie ex ostreis & buccinorum crustaceorum testis, Ammat. Lusina in comment. in Dioscorid. lib. 5. enarrat. 93. vtriusque modi officinum def. tribit Dioscorides lib. 5. cap. 7. c. 1. §. 1. cap. 133. de calce viva.

4 Neratius fit addit in l. 2. de seruitut. rustic. etiam alias seruitutes rusticas, licet et alius tollere, & officere praedio vicini, vel cloacae licere habere, quia & seruitus, l. 1. §. 1. de cloaca, 7. de seruitut. titul. generalis, quid cloaca, in l. 1. §. 1. de cloac. locus concanuis per quem colanuis quaedam sinat, per vicini domum vel praetorium, vel protectam habere. Item l. 3. de seruitut. rustic. posse & ita seruitutes imponi, vt & boues per quos fundus colitur, in vicino agro pascantur: vt fructus in vicini villa cogantur, & actiue habeantur, & vt pedamenta ad vineam ex vicini praedio fumanter item vicino, cuius lapidicinae fundo suo imminuant, posse te concedere, ius ei esse terram in fundum iacere, saxaque imposita habere, & in tuum lapides prouoluantur, ibique positi habeantur, indeve exportentur. Ceterum istae seruitutes particulari non egent enuileatione, quando iam satis earum substantia & iura possint ex his, quae de vrbans & rusticis aliis diximus, intelligi. Sicuti si lapidicinae in tuo agro sunt, seruitus constituta de illis eximendis habet eandem tractationem: nam sine consuetudine vel seruitute, ius non est inuito praedio domino, cedere, l. venditor, §. 15. §. si constit. commun. praed. o. P.

De Constitutione Seruitutum. Cap. 21.

1 In constitutione seruitutum, res, persona, modus constituendi considerantur, & quomodo ad praedictum habere debet, qui debet, & qui habet seruitutes praediorum: futura seruitus promitti potest, vt in l. 1. §. 1. non dicitur debita, &c.

2 Rebus publicis priuatis non imponitur seruitutem.

3 Rei propriae seruitus imponi potest, non sacrae, non religiose.

4 Persona quae in seruitute acquirenda vel concedenda exiguntur, debent esse domini praediorum.

5 Modi constituendi seruitutes tot, quot acquiruntur vsus fructus: & quomodo lege publica, & priuata, & pactis constituantur, & patientia.

6 Quomodo antiquitate constituantur seruitutes, seu de praescriptione seruitutum.

7 Ex rerum consequentia constitutae seruitutes.

8 Modus utendi seruitute a domino tantum & paciscentibus constitui potest.

9 Seruitutes quaedam praediales reales, ne, nisi ex aequitate, ex tempore, ad tempusve constitutae sustineantur: praediales personales quoque iure ipso.

10 Ab uno ex dominis communis rei seruitus quomodo imponi non possit.

Quaedam sunt superioribus seruitutibus communia sunt, ne saepius eadem repetere cogemur, ea in communem quandam tractationem reicienda censui. Proinde de constitutione seruitutum, de hinc de actionibus, quae pro seruitutibus competunt, & postremo de earum extinctione & sine in vniuersum agendum est. Itaque in constituenda seruitute res, personas, & modum constituendi perpendi debere arbitror. Res, in quibus constituitur seruitus & quibus constituitur vel quaeritur considera. Nam sine praedii seruitutes praediales constitui non possunt. Et nemo potest seruitutem acquirere vel vrbani, vel rustici praedii, nisi qui praedium habet: nec quisquam debere, nisi qui praedium habet, Vlpian. l. 1. comm. praedio, lib. 8. P. tit. 4. §. ideo de seruit. ap. l. 1. §. 1. atque ideo praedia sequuntur, l. cum fundus, §. 13. commun. praedio. Quamuis qui fundum non habet, promittere possit, l. heredes eius, §. 2. §. an ea fam. erciscun. lib. 10. tit. 2. sed ideo non debet, vt alius sibi acquirat: aliud enim est tradere vel dare, quod traditionibus & patientia fit: aliud obligari ad dandum, in quo consistit obligationum tantum substantia, l. obligationum substantia, de alio. Sic futuro aedificio acquiri vel imponi seruitus potest, l. §. seruitus, §. 2. §. fin. de seruit. vrbani. praedio. Ita & futurae nondum inuenta aquae ducendae seruitus constitui potest, l. Laabeo, §. 10. de seruit. rustic. praed. l. pen. & si seruit. vindi. in P. Verum non sequitur statim deberi, sed solum aedificio facto, vel aqua inuenta. Nec statim, vt seruitus promissa est, fit mea, l. existimo, §. 8. de verbo. obl. §. P. quando rebus non existentibus, quibus vel a quibus deberi potest, fit promissio. Quia ea conditionalis sua natura est, si res sit: & qui debet sub conditione, quamuis ei cui debetur ratione spei creditor sit, l. is cui sub conditione, de alio. P. tamen qui promissit vere debitor non est, quia potest conditio non impleri. Et ideo sub conditione debitum per errorem solum, pendente conditione, repetitur, vt tunc indebitum, l. sub conditione, §. 16. de condic. indeb. lib. 12. P. tit. 6. l. §. acc. §. fin. de pignori. in P. Habemus exemplum valde conueniens in stipulatione dotis causa facta: nam dos ante nuptias male petitur, quasi hoc expressum fuisset, & nuptias non secutis, ipso iure euanescit stipulatio, l. 4. §. huius rei, de pact. lib. 2. P. tit. 1. §. 4. quia ipsa promissio habeat in se conditionem si nuptiae fuerint sequutae, l. plerumque, §. si ante, & l. stipulationem de iur. dot. P. Et ideo non potest dici debitum vere ante conditionem, quia nec agi potest, l. cedere, de verborum significat. Deinde si considero praedia esse debere priuata: nam publicis imponere non potest priuatis seruitutem, veluti vt ex flumine vel castello publico hauriat, quamuis eius longa possessio aliquo modo sustineatur, l. 2. commun. praedior. tit. 4. lib. 8. Id ipsum, si imposita sit seruitus, ne piscari liceat in mari, cui nulla imponi seruitus potest, l. venditor fundi, §. 14. commun. praedior. in P. Neque si in re propria quis sibi constituit seruitutem, cum res sua nemini seruiat, l. vti frui, §. si res fructus petat. lib. 7. P. tit. 6. l. in re commun. de seruitut. rustic. praedior. l. cum in fundo, de iur. dot. l. quicquid, §. 11. commun. praedio. vt nec acquirere quis potest alienis aedibus, Vlpian. in l. si quis duas ados, §. 1. commun. praedior. nec per sacrum locum, religiosum, vel sanctum, potest seruitus deberi, l. seruitutes, §. 14. §. si de seruit. tit. generalis, l. si prius, §. 17. §. sed loco, de aq. plu. arden. lib. 39. P. tit. 3. In personis si consideramus generaliter idoneas ad res suas tractandas, in utraque sua cedenda: vt quemadmodum reliqua bona liberae possunt distrahere & quaerere, sic & in his quaerendis vel amittendis seruitutibus statuamus per eandem libertatem administrationis bonorum propriorum, l. in re mandata, l. manda. l. sed & si lege, §. constituit, de peti. hered. l. 1. de leg. ius. Can. null. n. cum simit. b. Debet igitur esse dominus plene fundi, qui imponit vel qui acquirat seruitutem: siquidem imponi alienis non potest, l. si quis duas, §. 1. commun. praedio. P. vt nec maritus fundo dotali, l. Iulianus, §. 5. & l. §. de fundo dotali, §. 23. P. in §. possit imponere, nec proprietarius fundo vsu fructuario, nec vsu fructuario, l. sed & si quid, §. 19. §. sed neque seruitutem, de vst. §. quaedam, quis vna, salte vt nocere possint aliis Sic vasallus & emphyteota quidem seruitute feudo ac fundo emphyteotico recte imponitur, & quandiu possidet hoc iure valet, Pet. Iacobus in sua, tract. tit. de alio. in rem pro re emphyteotica, Floria. & P. in Cast. c. 13. de seruit. in P. §. 13. l. eod. Boer. q. 18. m. 1. at si redit ad dominum feudum, vel res emphyteotica iure domini, plationis vel

